

Evropská unie

ogo.

Evropské unie-základní pojmy

Základní pojmy:

- ✓ Mezinárodní ekonomická integrace
- ✓ Stupně ekonomické integrace
- ✓ Mechanismus ekonomické integrace
- ✓ Evropská integrace – historie
- ✓ Evropská unie – základní pojmy
- ✓ Rozpočet Evropské unie – definice
- ✓ Rozpočet Evropské unie - struktura

EFP – Stupně ekonomické integrace

1. Pásmo volného obchodu
2. Celní unie
3. Společné trh
4. Měnová unie
5. Hospodářská unie
6. Úplná integrace

EFP – Evropská integrace - historie

- 800 – Karel Veliký inicioval opětovné vytvoření Římské říše
- 1462 – Jiří z Poděbrad – návrh evropské konfederace proti Turkům
- 1693 – Wiliam Penn – návrh Evropského parlamentu řešícího spory evropských států
- 1814 – Henri de Saint Simon – návrh politické a ekonomické unie Spojených států evropských

EFP – Evropská integrace - historie

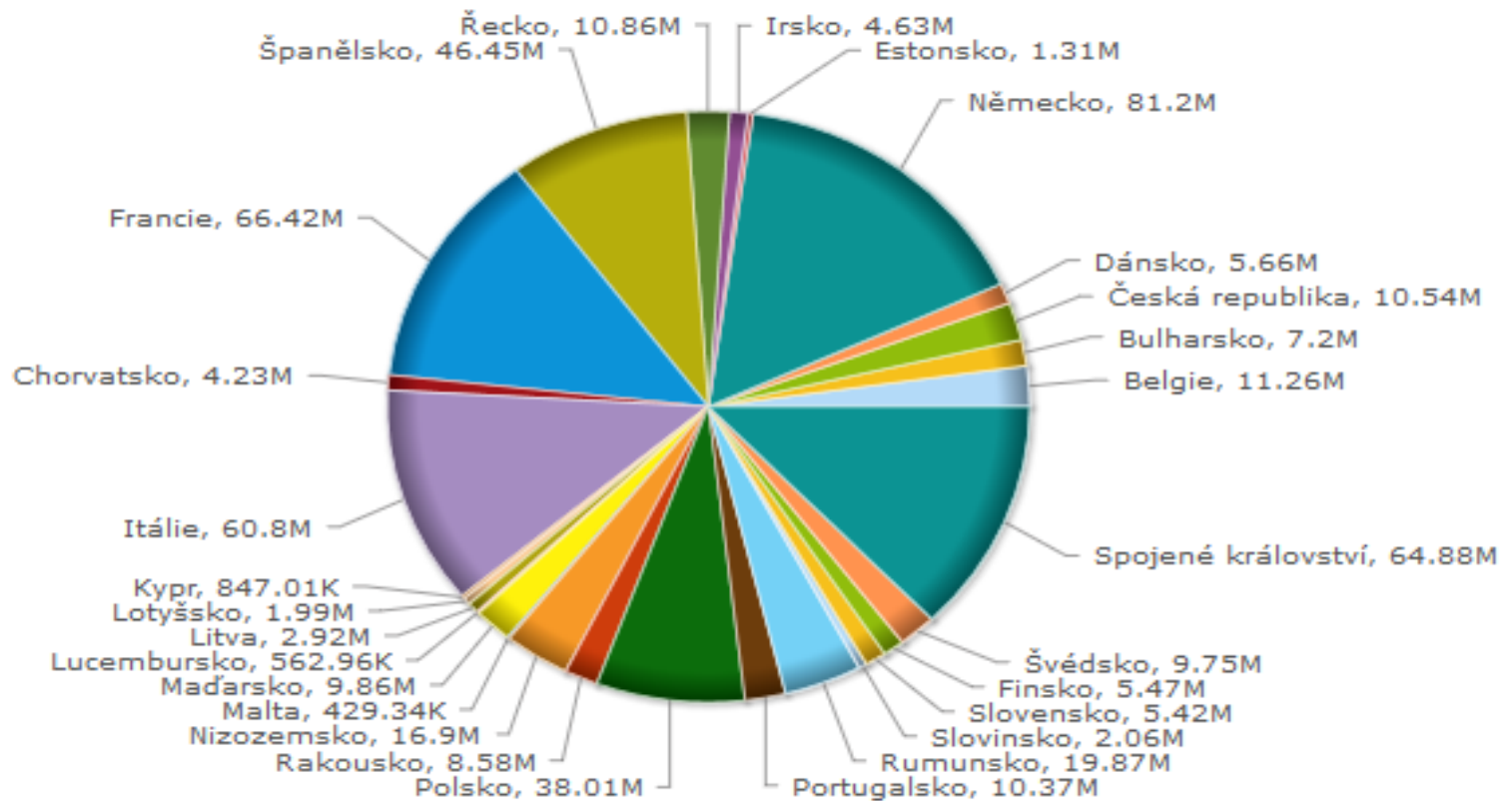
- 1923 – Richard hrabě Coudenhove – Kalergi – autor knihy PanEvropa, návrh vytvoření Panevropské unie
- 1944 – BeNeLux – vznikl až v roce 1948
- 1948 – Marshallův plán
- 1949 – Rada Evropy
- 1951 – Evropské společenství uhlí a oceli

EFP – Evropská integrace - historie

- ✓ 1957 – Evropské hospodářské společenství a Evropské společenství pro atomovou energii
- ✓ 1979 – vznik Evropského měnového systému
- ✓ 1985 – Schengenská dohoda
- ✓ 1992 – Maastrichtská smlouva – Smlouva o Evropské unii
- ✓ 2002 – zavedení eura v hotovostní podobě

EFP – Evropská unie, základní

aktiva (počet obyvatel: 508 450 856)

EFP – Evropská unie, struktura a orgány

Evropský parlament

- ✓ Sídlí ve Strasbourgu (Francie)
- ✓ Jako jediný orgán je volen přímo občany EU
- ✓ Má 750 poslanců (počet kolísá)
- ✓ Mandát poslance je pětiletý
- ✓ Mandát předsedy EP je poloviční
- ✓ Parlament má 22 výborů
- ✓ Funkce EP: rozpočtová, legislativní, kontrolní, reprezentativní

FFP – Evropská unie, orgány

Evropská rada

- ✓ Je reprezentována: předsedou Evropské rady, předsedou Evropské komise a hlavami členských států EU (prezidenti či předsedové vlád).
- ✓ Hlavním úkolem ER je vymezovat obecné politické směry rozvoje EU. Jde o vrcholný politický orgán.

FFP – Evropská unie, orgány

Rada Evropské unie

- ✓ Je hlavním rozhodovacím orgánem EU
- ✓ Má legislativní a rozpočtovou funkci
- ✓ Skládá se vždy z jednoho zástupce z každého členského státu na ministerské úrovni

(Např. řeší-li se rozpočet, jsou země zastoupené ministry financí, řeší-li se zahraniční problematika, jsou země zastoupeny ministry zahraničí atd.).

FFP – Evropská unie, orgány

Evropská komise

- ✓ Každý členský stát má jednoho komisaře
- ✓ Funkční období je pětileté.
- ✓ Jde o výkonný orgán E.
- ✓ Komisaři jsou jmenováni po dohodě mezi členskými zeměmi (vládami) a schválení Evropským parlamentem.
- ✓ Každý komisař má na starosti několik agend, které zpracuje generální ředitelství (např. zahraniční, zemědělství, životní prostředí atd.)

FFP – Evropská unie, orgány

Soudní dvůr Evropské unie

(Pozor: Evropský soud pro lidská práva v Haagu není orgánem EU)

Evropský účetní dvůr

Evropská centrální banka

Evropská investiční banka

Hospodářský a sociální výbor

Výbor regionů a další orgány

FFP – Rozpočet EU

Rozpočet – definice:

Hospodářská rozvaha dané instituce s předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji zpravidla na jeden rok.

Rozpočet může být:

1. Vyrovnaný – pokud jsou výdaje stejné jako příjmy (rozpočet EU)
2. Přebytkový – pokud jsou příjmy větší než výdaje
3. Schodkový – pokud jsou příjmy menší než výdaje

FFP – Rozpočet EU

Obecná charakteristika:

- ✓ Rozpočet EU je zásadně jiný než u národních států
- ✓ Největší položky u národních států tvoří výdaje na obranu, bezpečnost, zdravotnictví, sociální výdaje, zaměstnanost
- ✓ EU tyto výdaje nemá
- ✓ Největší výdaje EU jsou na společnou zemědělskou politiku a tzv. politiku hospodářské a sociální soudržnosti

FFP – Rozpočet EU

- ✓ Rozpočet EU je vždy vyrovnaný a plánovaný v sedmileté finanční perspektivě
- ✓ Rozpočet EU schvaluje Evropský parlament
- ✓ Rozpočet EU je velmi malý. Měřeno podílem HDP celé EU dosahuje max. 1,25 %.

(V ČR 42,5 %, ve Švédsku nejvíc 55,6 % HDP, v Rumunsku nejméně 32,1 % HDP, v USA federální rozpočet 20,5 % HDP.)

- ✓ Rozpočet EU nemá rysy federálního rozpočtu (v tradiční rozpočtové skladbě). Má charakter finančního fondu členského sdružení, na kterém se všichni shodnou.

FFP – Rozpočet EU

Příjmy EU

1. Zemědělské dávky
2. Cla
3. DPH
4. HNP (resp. členský podíl v závislosti na HNP)
5. Ostatní

FFP – Rozpočet EU, příjmy

1. Zemědělské dávky

Rok	Podíl (v %)
1971	30,6
1979	14,4
1988	6,2
2001	1,9
2011	0,1

Zemědělská dávka je vybírána na vnějších hranicích EU za dovoz zemědělských produktů z třetích zemí.

FFP – Rozpočet EU, příjmy

2. Cla

Rok	Podíl v %
1971	25,0
1979	34,8
1988	22,3
2001	13,6
2011	11,5

Clo je vybíráno na vnějších hranicích EU z dovozu produktů a zboží z třetích zemí. Vlivem odstraňování bariér obchodních překážek jeho význam klesá.

FFP – Rozpočet EU, příjmy

3. Podíl DPH

Rok	Podíl v %
1971	--
1979	31,8
1988	57,2
2001	33,2
2011	11,3

Výpočet odvodu z DPH je poměrně složitý. Základem je celková vybraná daň v daném státě. Z té se vypočítá tzv. vyměřovací základ. Ten se vypočte na základě jednotlivých sazeb. Z takto vypočtené celkové sumy se odvede 0,3 % do rozpočtu EU (tzv. unijní sazba DPH).

FFP – Rozpočet EU, příjmy

4. HNP

Rok	Podíl v %
1971	--
1979	--
1988	10,6
2001	37,0
2011	75,9

Každý členský stát platí stejné procento z dosaženého HNP. Výše členského příspěvku z HNP se dopočítává podle výše potřeby příjmů do rozpočtu EU tak, aby byl rozpočet vyrovnaný a kryl výdaje EU.

FFP – Rozpočet EU, příjmy

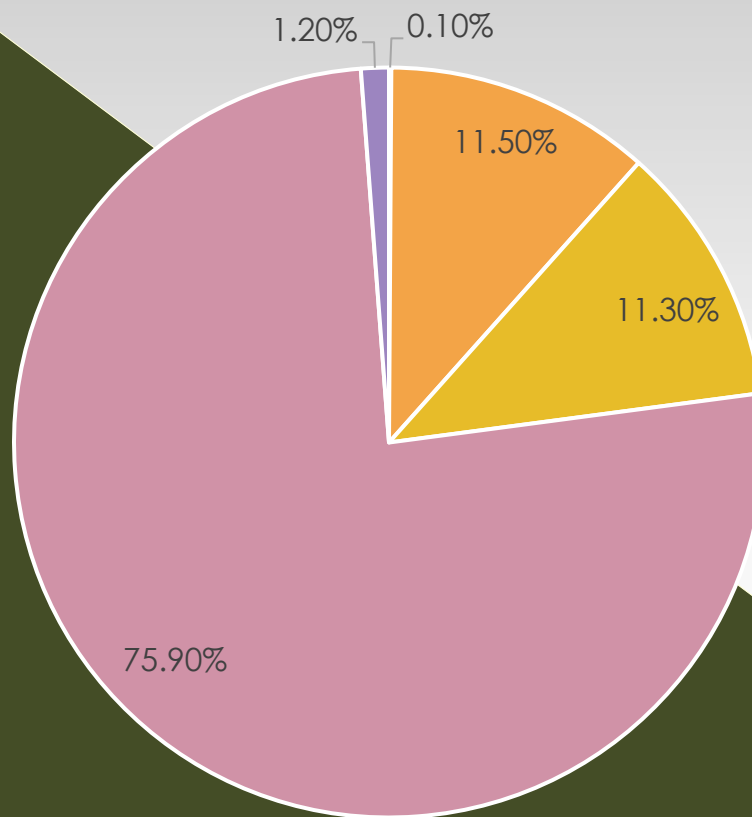
5. Ostatní příjmy

Rok	Podíl v %
1971	44,4
1979	18,9
1988	13,7
2001	14,3
2011	1,2

Tyto příjmy jsou velmi nestabilní. Patří mezi ně: poplatky na činnost institucí EU, pokuty, penále, úroky, daně z příjmu zaměstnanců EU, přebytky rozpočtu atd.

FFP – Rozpočet EU, příjmy

Příjmy rozpočtu EU

zemědělské dávky

Podíl DPH

Cl

Příspěvek z HNP

Your logo here

FFP – Rozpočet EU, výdaje

Celkové výdaje rozpočtu EU (v roce 2011)

Položka	Podíl v %
Udržitelný růst	44,5
Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s emisemi	42,2
Ochrana svobody, právo a bezpečnost	1,2
EU jako globální hráč	5,6
Správní náklady	5,5
Náhrady	p.m.

FFP- Rozpočet EU, výdaje

Udržitelný růst – zahrnuje financování největšího množství aktivit EU. Největší potřebou je podpora výzkumu a technologického rozvoje.

- Podpora vzdělávání, školení a výměna studentů.
- Budování transevropských dopravních a energetických sítí
- Fungování jednotného trhu
- Ochrana hospodářské soutěže
- Podpora informační společnosti
- Fiskální a celní politika

FFP – Rozpočet EU, výdaje

Součástí této kapitoly jsou i tzv. **strukturální fondy**. Cíl:

- Konvergence
- Regionální konkurenceschopnost
- Evropská územní spolupráce

Tzv. fond soudržnosti. Cíl:

- soudržnost

FFP – Rozpočet EU, výdaje

Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi. Tato rozpočtová kapitola zahrnuje:

- Společnou zemědělskou politiku + povinné platby (74%)
- Rozvoj venkova
- Rybolov
- Životní prostředí
- Další opatření a programy

FFP – Rozpočet EU výdaje

Občanství, svoboda, právo a bezpečnost.

Rozpočtová kapitola zahrnuje tyto položky:

- ✓ Solidarita a migrační toky (30%)
- ✓ Bezpečnost a ochrana svobod
- ✓ Základní práva a spravedlnost
- ✓ Podpora evropské kultury a rozmanitosti (13,6%)
- ✓ Media 2007
- ✓ Zabezpečení přístupu k základnímu zboží a službám
- ✓ Finanční nástroje pro civilní ochranu
- ✓ Informovanost o evropské politice a komunikace s občany
- ✓ decentralizované agentury (21%) aj.

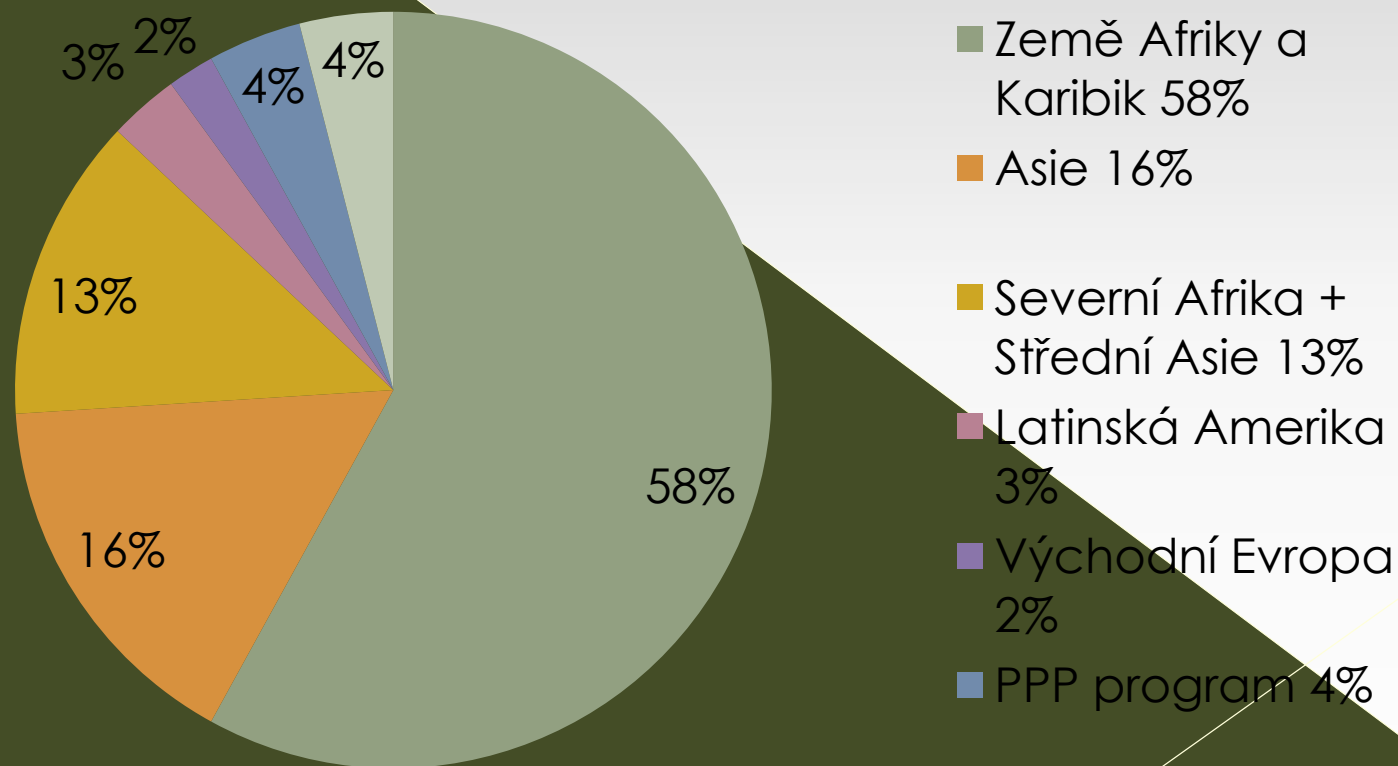
FFP – Rozpočet EU, výdaje

Jedná se o finanční prostředky, které EU věnuje na **podporu rozvoje třetích zemí:**

- ✓ Předvstupní pomoc (19,5%)
- ✓ Evropský nástroj sousedství a partnerství (20,5%)
- ✓ Nástroj pro rozvojovou spolupráci (30,3%)
- ✓ Demokracie a lidská práva
- ✓ Nástroj stability
- ✓ Nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti
- ✓ Humanitární pomoc
- ✓ Společná zahraniční a bezpečnostní politika
- ✓ Rezerva na mimořádnou pomoc
- ✓ Potravinový nástroj aj.

FFP – Rozpočet EU, výdaje

EU jako globální partner – rozdělení humanitární pomoci EU (v roce 2010)

Your logo here

FFP – Rozpočet EU, výdaje

Správní náklady

Kapacita zahrnuje položky:

Položka	Podíl v procentech
Komise	45,7
Ostatní instituce	37,1
Důchody	15,7
Evropské školy	2,0

FFP – Rozpočet EU, výdaje

- ✓ EU zaměstnává celkem 35 000 pracovníků
- ✓ Kapitola zahrnuje mzdové náklady, provoz (energie, údržba, nájmy atd.), péči o zaměstnance (zdravotní péče, školy, školení), doprava, zasedání, reprezentace atd.

EFP – Rozpočet EU, finanční prosperita

- ✓ Evropský rozpočet se připravuje na sedmileté plánovací období (tzv. finanční perspektiva).
- ✓ Finanční perspektivu schvaluje Evropský parlament.
- ✓ Dlouhodobě klesá význam tradičních finančních zdrojů (zemědělské dávky a cla).
- ✓ Celkový objem rozpočtových prostředků vykazuje mírný meziroční růst (o cca 1,1%)

EFP – Rozpočet EU, rozpočtová bilance

Rozpočtová bilance určuje, zda členský stát více do rozpočtu EU platí nebo z něho čerpá (tzv. čistý plátce nebo čistý příjemce).

Mezi čisté příjemce patří: Bulharsko, ČR, Estonsko, Řecko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko.

Mezi čisté plátce patří: Belgie, Dánsko, Francie, Německo, Itálie, Nizozemí, Finsko, Švédsko, Velká Británie, Rakousko.

EFP – Rozpočet EU, rozpočtová perspektiva

- ✓ Rozpočet EU se dlouhodobě pohybuje na úrovni 1% HDP všech zemí EU.
- ✓ Existují však náklady, které nejsou součástí rozpočtu EU, např. tzv. Evropský stabilizační mechanismus ve výši 700 mld. eur, dále tzv. mimorozpočtové financování Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (financováno z fondu vytvořeného pro tyto účely).
- ✓ Rozpočet EU významně ovlivní případný odchod Velké Británie (brexit) – v rozsahu 2 mld. eur.

EFP – Rozpočet EU, budoucnost rozpočtu

Anomálie rozpočtu EU:

- ✓ celkově nízká úroveň rozpočtu (cca 1% HNP všech zemí EU).
- ✓ vysoké dotace do zemědělského sektoru (až 60% rozpočtu)- podíl zemědělského sektoru 1 – 2% HDP a 5% na zaměstnanost.
- ✓ požadavek vyrovnanosti rozpočtu je v rozporu z požadavkem funkcí veřejných financí.

Děkuji za pozornost.

Your logo here